

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 6/2016-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. januára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Kotrbancom, Františkánske námestie 3, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 392/2013 z 24. septembra 2014 a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 581/2014 z 26. augusta 2015 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20

ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 392/2013 z 24. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 581/2014 z 26. augusta 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Návrhom zo dňa 14. februára 2011 sťažovateľ inicioval na Okresnom súde Bratislava-I... konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci...“

Sťažovateľ porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu odôvodnil takto:

«Dovolací súd na strane 6 svojho rozhodnutia sp. zn. 4Cdo 581/2014 uviedol, že: „(...) Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti“. Napriek tomuto zásadnému právnemu záveru, na ktorom je založený odmietajúci výrok dovolacieho rozhodnutia sp. zn. 4Cdo 581/2014, dovolací súd... vecnou správnosťou rozsudku odvolacieho súdu... zaoberá... Napríklad na strane 5... je uvedená aj táto... úvaha: „V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. (...) Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť žalobe vyhovené. (...)“. Z tohto je zreteľné, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa v skutočnosti odmietol ako neprípustné „z kvázimeritórnych dôvodov“ po tom, ako obsah napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v rámci rozhodovacieho procesu reálne aj vecne preskúmal. ...

Ako nosný dovolací dôvod sťažovateľ v dovolaní opísal také prípady chybného procesného postupu krajského súdu v odvolacom konaní, ktorými mu opravný (odvolací) súd odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu OSP vo svojich ustanoveniach zaručuje. Takýto prípad odňatia procesných práv podrobne traktoval aj v kapitole 2.2. svojho dovolania. Svoje úvahy v závere označenej kapitoly sťažovateľ zhrnul takto: „Tým, že krajský súd svojoľne revidoval rozsudok ESLP č. 34602/03 a účelovo ho prekrútil, porušil § 135 ods. 1 OSP prikazujúci odvolaciemu súdu byť viazaný rozhodnutím ESLP. Takýmto chybným procesným postupom došlo k odňatiu práva navrhovateľa konať pred súdom v miere, aký mu garantuje § 135 ods. 1 OSP [dovolacie dôvody podľa § 237 písm. f), § 241 ods. 2 písm. a), b), c) OSP]. Namietaným rozhodnutím bolo porušené aj právo dovolateľa na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru“.

Je nepochybné, že § 135 ods. 1 OSP bol do procesného kódexu zaradený s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu procesných práv účastníkov konania v rozsahu vymedzenom týmto ustanovením. Porušenie § 135 ods. 1 OSP všeobecným súdom v súdnom konaní vyvoláva vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) OSP významná. Dovolací súd sa však touto zásadnou dovolacou námietkou sťažovateľa nijako nezaoberal a nevysporiadal. Tým založil nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia aj v tejto časti.

... Dovolací súd na strane 4 svojho rozhodnutia komentuje také dovolacie námietky sťažovateľa, ktoré v dovolaní ani neuviedol. Uvádza: „Pokiaľ žalobca vyvodzoval odňatie možnosti konať pred súdom zo záverov súdov, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi dĺžkou súdnych konaní a vznikom škody, táto námietka svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. dáva odňatie možnosti pred súdom konať (ako už bolo vyššie uvedené) do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka“. ... nedostatkom tejto... úvahy... je, že v ňom účelovo kreuje neexistujúcu dovolaciu námietku

upnutú na § 237 písm. f/ OSP, voči ktorej potom brojí. Kapitulu 2.3 o príčinnej súvislosti sťažovateľ vo svojom dovolaní na záver totiž zhrnul takto: svojvoľnými úvahami o príčinnej súvislosti, ktoré nijako nevyplývajú zo spisu ani z právneho predpisu, krajský (aj okresný) súd porušil právo navrhovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.»

Sťažovateľ porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu odôvodnil takto:

«Odňatie možnosti konať pred súdom pre útok súdu 1. a 2. stupňa na právoplatný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva č. 34602/03. ...

Žalobu zo 14. februára 2011 proti Slovenskej republike sťažovateľ založil najmä na dvoch právoplatných a z hľadiska predmetu sporu kľúčových rozhodnutiach, ktorými okresný a krajský súd musia byť v okolnostiach veci viazaní. Pri svojom rozhodovaní mali dbať na to, aby sa s nimi nedostali do rozporu. Prvým v poradí je rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike č. 34602/03 z 13. októbra 2009 (v angličtine dostupný na www.echr.coe.int). v ktorom bolo ustálené rozsiahle a masívne porušenie základných práv sťažovateľa garantovaných dohovorom. ...

Druhým rozhodnutím v poradí je rozsudok okresného súdu č. k. 23Cb 232/1994-86 zo 14. októbra 2010, ktorým bolo v skoršom sporovom konaní priznané sťažovateľom uplatnené právo v plnom rozsahu.

... krajský súd (plne stotožnený zo závermi okresného súdu) svojim eklektickým výkladom v namietanom rozhodnutí poprel kruciálnu justičnú zásadu o nemennosti právoplatných rozsudkov, čím v okolnostiach veci negoval jeden z pilierov právnej istoty.

Sťažovateľ v žalobe zo 14. februára 2011 i vo svojich ústnych prednesoch na pojednávaniach pred okresným súdom argumentoval, že škoda, ktorej sa v tomto konaní domáha mu vznikla preto, že totožný Okresný súd Bratislava I v jeho skoršej sporovej veci sp. zn. 23Cb 232/1994 vydal meritórny rozsudok, ktorým mu priznal uplatnené právo, až po sedemnástich rokoch od začatia konania. Vtedy však už odporca [REDAKOVANÉ] nemal žiadny majetok. Došlo k tomu tak, že na [REDAKOVANÉ] bol v priebehu nekonečného konania sp. zn. 23Cb 232/1994 vyhlásený konkurz sp. zn. 38K 81/96 [v rámci ktorého bolo vedené i konanie o určenie pravosti pohľadávky sp. zn. 81Cb 34/97] (ďalej aj „skoršie konania“),

pričom konkurzným súdom bol Krajský súd v Bratislave, ktorý nevedol konkurzné konanie v intenciách Ústavy SR. Sťažovateľ dôvodil, že súd 1. a 2. stupňa v skorších konaniach hrubo zanedbali svoju ústavnú i zákonnú povinnosť rozhodnúť v primeranej lehote.

... okresný i krajský súd... neprípustne zrevidovali a účelovo zmenili ratio rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva formulované v jeho právoplatnom rozsudku č. 34602/03. Hoci EŠLP v rozsudku č. 34602/03 expressis verbis vyriekol, že vo veciach sp. zn. 23 Cb 232/1994, sp. zn. 38K 81/96 a sp. zn. 81Cb 34/97 bolo orgánmi štátnej moci porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie tým, že tieto orgány nepostupovali v súlade so zákonom, odvolací súd (spolu s okresným súdom) v napadnutom rozsudku tieto závery prekrúca. Krajský súd vedno s okresným súdom jadro verdiktu EŠLP v namietanom rozhodnutí v rámci neprípustnej revízie rozsudku č. 34602/03 odbili konštatovaním, že neospravedliteľné prierahy zapríčinil sám navrhovateľ vlastnými procesnými úkonmi, preto aj následky z toho plynúce musí znášať osobne iba on.

Svojimi úvahami sa všeobecné súdy dostali do kolízie s konštantnou judikatúrou EŠLP, s ktorou sa stotožnil aj Ústavný súd SR, podľa ktorej: využitie akýchkoľvek procesných inštrumentov na uplatňovanie a presadzovanie práva, ktoré upravuje procesný kódex, patrí medzi elementárne oprávnenia účastníka konania. ...

Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku...: „Súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. ...“

Krajský súd vedno s okresným súdom vo svojich rozhodnutiach ignorovali tento zákonný príkaz. Museli pritom vedieť, že rozsudok EŠLP je konečný, preto ho nemôže revidovať žiadny iný orgán. ...

Opísaným chybným procesným postupom krajského (a okresného) súdu bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie... a základné právo na ochranu majetku...

O príčinnej súvislosti krajský súd na strane 8 namietaného rozhodnutia uviedol, že: „Súd prvého stupňa tiež dospel k správne mu záveru, že navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi dĺžkou trvania súdnych konaní a vznikom škody, t. j. že pokiaľ by bolo súdne konanie skončilo skôr, nevznikla by mu škoda, pretože pohľadávka navrhovateľa bola zaradená do tretej triedy a neuspokojenými zostali už aj pohľadávky veriteľov druhej a nielen tretej triedy“. Odvolací súd v tejto časti odôvodnenia v sotva zrozumiteľnom a zmätočnom podaní kombinuje dopady dvoch samostatných skorších súdnych konaní, medzi následkami ktorých navrhovateľ už vo svojom návrhu na začatie konania jasne rozlišoval.

... sťažovateľ sa stal účastníkom konkurzného konania sp. zn. 38K 81/96 v postavení veriteľa iba z dôvodu, že o jeho návrhu z roku 1994 sp. zn. 23Cb 232/1994 nerozhodol v primeranej lehote okresný súd. Do času, kým bol konkurz sp. zn. 38K 81/96 zákonne súladným spôsobom konečne vyhlásený (1998), súd 1. stupňa mal štyri roky na to, aby rozhodol. Okresný súd (s ktorého rozhodnutím sa stotožnil aj odvolací súd) k tomu uviedol, že v štvorročnej perióde do vyhlásenia konkurzu by sťažovateľ i tak nestihol zrealizovať prípadný nútený výkon rozhodnutia. Ide o účelovú obranu svedčiacu o značnej miere alibizmu, ktorá ovláda všeobecné súdy. Podľa ustálenej judikatúry ESLP je primeranou lehotou pre konanie na jednom stupni pred všeobecným súdom menej ako 6 mesiacov. Takéto lehoty boli u nás reálne najmä v prvej polovici deväťdesiatych rokov minulého storočia... pri rešpektovaní princípov spravodlivého súdneho konania okresným súdom v skoršom konaní sp. zn. 23Cb 232/1994 sťažovateľ mohol svoju pohľadávku bez akéhokoľvek problému uspokojiť hoci aj nútene ešte pred vyhlásením konkurzu na povinného.

... Ku dňu riadneho vyhlásenia konkurzu na [REDAKOVANÉ] mal jeho majetok patriaci do konkurznej podstaty hodnotu cez 400... miliónov korún. ...

Apelačné námietky sťažovateľa v jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 19C 35/2011-107 z 19. marca 2013 smerovali aj proti pochybeniam a svojvoľným záverom súdu 1. stupňa vo vzťahu k výške žalobou uplatnenej škody. K tejto časti odvolania súd 2. stupňa v rámci vlastných úvah vo svojom odôvodnení neuviedol nič. ...

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu... pohľadávka, o ktorej možno s rozumným stupňom istoty tvrdiť, že sa k nej viaže „legitímna nádej“ predstavuje majetok

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Protokolu č. 1 dohovoru. V danom prípade pohľadávku, ktorá sa odvodzuje z právoplatného rozsudku okresného súdu sp. zn. 23Cb 232/1994 zo 14. októbra 2010, na ktorej priznanie má sťažovateľ legitímnu nádej za splnenia zákonných podmienok (v konaní o náhradu škody sp. zn. 19C 35/2011) možno podradiť pod pojem majetok, resp. vlastnícke právo. Takejto pohľadávke je v súlade s judikatúrou ústavného súdu a ESLP poskytovaná ochrana (napr. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/04).»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; ako aj jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Protokolu č. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cdo 581/2014 a uznesením sp. zn. 4Cdo 581/2014 z 26. augusta 2015, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie ako neprípustné; ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Co 392/2013 a rozsudkom sp. zn. 4Co 392/2013 z 24. septembra 2014, ktorým Krajský súd v Bratislave potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 19C 35/2011 z 19. marca 2013 porušené bolo.

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 581/2014 z 26. augusta 2015, zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co 392/2013 z 24. septembra 2014, zrušuje sa aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 19C 35/2011 z 19. marca 2013 a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I, aby o nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní v pomere jednej polovice nahradiť trovy konania... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovateľ sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 14. februára 2011 domáhal proti Slovenskej republike nároku na náhradu škody

spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ku ktorému došlo zbytočnými priet'ahmi v súdnych konaniach, ktoré inicioval s'ťažovateľ alebo bol ich účastníkom. Zbytočné priet'ahy v súdnych konaniach skonštatoval aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo svojom rozsudku č. 34602/03 a vyslovil porušenie práva s'ťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. O žalobe s'ťažovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 19 C 35/2011-107 z 19. marca 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že návrh zamietol. Rozsudok okresného súdu napadol s'ťažovateľ odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom, proti ktorému smeruje s'ťažnosť tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. S'ťažovateľ následne podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Dovolanie s'ťažovateľa najvyšší súd odmietol ako procesne neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

K namietanému porušeniu označených práv s'ťažovateľa uznesením najvyššieho súdu

Podľa s'ťažovateľa k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal vecnou správnosťou rozsudku krajského súdu, a to napriek tomu, že ak odmietol dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243 ods. 5 OSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné, vecnou správnosťou rozsudku sa zaoberať nemal.

Najvyšší súd sa v svojich rozhodnutiach čoraz častejšie prikláňa k názoru, že nedostatočným odôvodnením rozsudku všeobecného súdu môže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom a tento nedostatok rozhodnutia je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) OSP. Takýto názor vyjadruje v konečnom dôsledku s'ťažovateľ sám v svojom dovolaní, keď odkazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. I ObdoV 10/2012 z 30. mája 2013, pričom nedostatok odôvodnenia rozsudku krajského súdu je jedným z dovolacích dôvodov s'ťažovateľa. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že pokiaľ najvyšší súd preskúmal rozsudok krajského súdu z hľadiska jeho odôvodnenia a skonštatoval, že rozsudok krajského súdu je dostatočne

odôvodnený, nepreskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ale skúmal, či odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa požiadavky, ktoré sa na kvalitu odôvodnení súdnych rozhodnutí kladú. Navyše, je potrebné uviesť, že ak by aj z uznesenia najvyššieho súdu vyplývali také skutočnosti, ktoré mohli viesť k záveru, že najvyšší súd preskúmal vecnú správnosť rozsudku krajského súdu, takýto nedostatok uznesenia najvyššieho súdu nie je možné hodnotiť ako porušenie označených práv sťažovateľa, a to vzhľadom na to, že názor najvyššieho súdu na vecnú správnosť rozsudku krajského súdu by bol iba nadbytočný a nemal by žiadny vplyv na vyslovený záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243 ods. 5 OSP.

K tvrdeniu sťažovateľa, že najvyšší súd komentuje také dovolacie námietky, ktoré v dovolaní neuviedol, ústavný súd uvádza, že s takýmto tvrdením sťažovateľa sa nestotožňuje.

Najvyšší súd v namietanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza:

„Pokiaľ žalobca vyvodzoval odňatie možnosti pred súdom konať zo záverov súdov, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi dĺžkou súdnych konaní a vznikom škody, táto námietka svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti pred súdom konať (ako už bolo vyššie uvedené) do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.“

Sťažovateľ v úvode svojho dovolania uvádza: *„Namietané rozhodnutie trpí vadami podľa § 237 písm. f/, § 241 ods. 2 písm. a), b), c) Občianskeho súdneho poriadku...“* Sťažovateľ následne v ďalšej časti dovolania tento svoj názor odôvodňuje, pričom jednu časť odôvodnenia dovolania nazýva *„O príčinnej súvislosti a o pokrivenej hodnotiacej*

optike krajského súdu“. Aj keď v tejto časti dôvodov dovolania sťažovateľ neuviedol, že tvrdený nesprávny postup krajského súdu pri hodnotení príčinnej súvislosti považuje za odňatie možnosti konať pred súdom ako dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP, ústavný súd konštatuje, že v súlade s § 242 ods. 1 druhou vetou OSP je povinnosťou najvyššieho súdu prihliadnuť vždy na procesné vady uvedené v § 237 OSP, a to bez ohľadu na to, či takúto vadu účastník namieta alebo nie. Pokiaľ teda sťažovateľ odôvodnil svoje dovolanie okrem iného § 237 písm. f) OSP a zároveň dôvodom dovolania bol aj ním tvrdený nesprávny postup súdu pri hodnotení príčinnej súvislosti, najvyšší súd postupoval správne, ak skúmal, či tvrdené pochybenie krajského súdu je alebo nie je odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Ústavný súd zároveň musí konštatovať, že pokiaľ sťažovateľ v dovolaní poukazuje na nesprávny postup krajského súdu pri hodnotení príčinnej súvislosti a následne takýto nedostatok nepovažuje za dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP a ani za žiadny iný dovolací dôvod, ústavnému súdu nie je zrejmé, prečo tieto tvrdenia sťažovateľa boli predmetom jeho dovolania. Iba zo všeobecného tvrdenia sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je možné vyvodiť žiadny dovolací dôvod.

Ústavný súd zároveň uvádza, že namietanou časťou odôvodnenia, v ktorej sa podľa sťažovateľa najvyšší súd zaoberal neexistujúcou dovolacou námietkou, sa najvyšší súd vysporiadal aj s tvrdeným nesprávnym procesným postupom krajského súdu, ktorý podľa sťažovateľa spočíval v tom, že krajský súd svojvoľne revidoval ESLP č. 34602/03 a účelovo ho prekrútil, a tým odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom. Z kontextu sťažovateľovho dovolania možno vyvodiť, že škoda, ktorej náhrady sa domáhal, je v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, ktorý spočíval v zbytočných priet'ahoch všeobecných súdov pri rozhodovaní o sťažovateľových návrhoch, pričom zbytočné priet'ahy v uvedených konaniach skonštatoval ESLP vo svojom rozsudku a vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak najvyšší súd skonštatoval, že nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi dĺžkou súdnych konaní a vznikom škody nemožno hodnotiť ako procesnú vadu zakladajúcu odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP, ale ako nesprávne právne posúdenie veci, touto časťou odôvodnenia svojho uznesenia sa

vysporiadal aj s už uvedenou dovolacou námietkou sťažovateľa o odňatí možnosti konať pred súdom v dôsledku účelového prekrútenia rozsudku ESLP č. 34602/03 a jeho zmeny.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že „je daná právomoc najvyššieho súdu v dovolacom konaní *meritórne rozhodovať o napadnutom rozhodnutí*“, ústavný súd k tejto námietke uvádza, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave

medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv tým, že krajský súd mu odňal možnosť konať pred súdom, keď ignoroval § 135 ods. 1 OSP a neprípustne zrevidoval a účelovo zmenil ratio rozsudku ESLP č. 34602/03. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že k porušeniu jeho práv došlo tiež ničím nepodloženými úvahami krajského súdu o príčinnej súvislosti, ktorá nevyplýva zo spisu ani z právneho predpisu.

Okresný súd v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol:

„Navrhovateľ tvrdí, že škoda, ktorá mu vznikla vyplýva z toho, že okresný súd zmaril možnosť uspokojiť bonitnú pohľadávku tým, že v konaní 23Cb 232/94 nevydal rozsudok v primeranej lehote. V kontexte s uvedeným súdnym konaním a príčinnou súvislosťou medzi namietanými prietahmi a výškou škody súd poukazuje na vyššie popísaný priebeh súdneho konania vedeného pred tunajším súdom č.k. 23Cb 232/94, v ktorom navrhovateľ namieta 4-ročné obdobie od roku 1994 do roku 1998, počas ktorého mohlo byť, vo veci rozhodnuté. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu č. k. 23 Cb 232/94 súd zistil, že navrhovateľ označený ako [REDACTED], menom členov [REDACTED] sa

návrhom doručeným súdu dňa 07. 07. 1994 domáhal voči odporcovi [REDACTED] uloženia povinnosti zaplatiť im sumu 100 000,- Sk, 17% úrok z tejto sumy a kompenzáciu 10 percentnej devalvácie koruny z roku 1993. Žalobu podal bez úhrady súdneho poplatku a bez vyjasneného okruhu účastníkov na strane navrhovateľov. Okruh účastníkov navrhovateľ špecifikoval až následne po výzve súdu podaním doručeným dňa 12. 2. 1996, kedy súdu predložil relevantné listiny a dňa 10. 05. 1996, kedy podal relevantný návrh na rozšírenie okruhu účastníkov o navrhovateľku v 2. rade. Uvedené návrhy, vrátane doplnenia listín navrhovateľ realizoval až potom, ako sa oboznámil s vyjadrením odporcu, v ktorom namietal jeho aktívu legitimáciu v konaní. V období od podania žaloby, tj. od 7. 7. 1994 do 10. 05. 1996 preto, podľa názoru súdu, tvrdenie navrhovateľa o neprimerane dlhom súdnom konaní neobstojí. Z pripojeného spisu Krajského súdu v Bratislave č. k. 38K 81/96 súd zistil, že uznesením zo dňa 25. 9. 1996 bolo konkurzným súdom skončené dohodovacie konanie, uznesením zo dňa 23. 10. 1996 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu [REDACTED]. Vyhlásenie konkurzu spôsobilo, že došlo k prerušeniu tohto konania ex offio v zmysle vtedy platného Zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. Uznesením NS SR zo dňa 29. 5. 1997 boli obe uznesenia zrušené a vec vrátená Krajskému súdu na ďalšie konanie. Uznesením zo dňa 28. 4. 1998 bol opätovne vyhlásený konkurz na majetok dlžníka [REDACTED]. Opätovne došlo k prerušeniu konania. Medzi zrušením prvého konkurzu a vyhlásením druhého konkurzu (od 29. 5. 1997 a 28. 4. 1998) teda prešlo len obdobie necelého jedného roka, počas ktorého by mohlo teoreticky prebehnúť prvostupňové, odvolacie konanie v konaní 23Cb 232/1994, prípadne aj nútený výkon rozhodnutia, čo je však vzhľadom na potrebu dodržania všetkých príslušných zákonných procesných lehôt upravených v Občianskom súdnom poriadku takmer nemožné. Samotná úspešnosť navrhovateľa v označenom sporovom konaní môže byť však tiež len v rovine hypotetickej.

Navrhovateľ pohľadávku vo výške 100.000,- Sk s príslušenstvom prihlásil dňa 9. 12. 1996 do konkurzu, rozsudkom Krajského súdu č.k. 81 Cb 34/97-79 zo dňa 24. 4. 2001, právoplatným dňa 9.7.2001 bolo určené, že pohľadávka navrhovateľa prihlásená do konkurzu je vo výške 100.000,- Sk oprávnená a zistená a pre účely rozvrhu zaradená medzi pohľadávky tretej triedy. Vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Od 9. 12. 1996 mal teda navrhovateľ pohľadávku vo výške 100.000,- Sk uplatnenú v sporovom, aj v konkurznom

konaní, preto prerušenie sporového konania 23Cb bolo dôvodné a vyplývalo zo zákona o konkurze a vyrovnaní.

Zo spisu krajského súdu č. 38K 81/96 súd zistil, že pohľadávky zaradené do druhej a tretej triedy neboli uspokojené. Samotné účtovné ocenenie majetku úpadcom v čase vyhlásenia konkurzu neznaná, že toto ocenenie reálne zodpovedá aj trhovej cene, ktorú určuje ponuka a dopyt. Preto navrhovateľom napádaný rozdiel medzi hodnotou konkurznej podstaty 400.044.277,47,- Sk na začiatku konkurzu a reálnym speňažením podstaty na sumu 5.707.659,91 Sk nemá racionálny základ. Z uvedeného konkurzného spisu nevyplýva, že by sa nerealizovali potrebné úkony. Sťažnosť navrhovateľa adresovaná predsedníčke Krajského súdu zo dňa 1. 7. 2002 na prietahy v konkurznom konaní nebola vyhodnotená ako dôvodná. Z odpovede na sťažnosť vyplýva, že nebol zistený chybný postup súdu a jeho postupom sa majetok úpadcu nezhodnocuje. Tu je potrebné zdôrazniť, že prietahy v konaní môže konštatovať ústavný súd, nie súd okresný. ESLP vo svojom rozhodnutí nerozoberal konkurzné ani ostatné konania osobitne po jednotlivých úkonoch, konštatoval, že všetky tri konania boli neprimerane dlhé ako celok, za čo bola navrhovateľovi priznaná nemajetková ujma vo výške 10.000,- eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie súd dospel k jednoznačnému záveru, že navrhovateľ nepreukázal naplnenie zákonných podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom tak ako to predpokladá zákon č. 514/2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to nepreukázaním príčinnej súvislosti medzi dĺžkou trvania súdneho konania a vznikom škody. Preto súd návrh navrhovateľa v zamietol.“

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Krajský súd sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu stotožnil a v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

«Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé i na posúdení príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Ide teda o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku, a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) sa v právnej teórii definuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi porušením povinnosti a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody aj iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba preto škodu „izolovať“ od všeobecných súvislostí a skúmať len to, ktorá príčina ju vyvolala, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Pre záver o existencii príčinnej súvislosti nestačí pravdepodobnosť, príčinná súvislosť musí byť vždy s istotou preukázaná (bezpečne zistená), pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.

V prípade, že fyzická osoba požaduje náhradu škody od štátu v občianskom súdnom konaní, ktorú jej spôsobil orgán verejnej moci, je rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom závislé na posúdení príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre náhradu škody. Ide o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. V súlade s právnym poriadkom je pre vznik nároku na náhradu škody nutné preukázať existenciu právom uznaných predpokladov. Predpokladom vzniku škody sú existencia protiprávneho úkonu, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody a zavinenie. Za škodu treba považovať každú ujmu, ktorá vznikla v majetkovej sfére poškodeného a ktorú je možné vyjadriť peniazmi.

Navrhovateľ vyvodzoval vznik škody zo skutočnosti, že okresný súd podľa neho zmaril uspokojenie bonitnej pohľadávky u povinného tým, že v základnom súdnom konaní sp. zn. 23Cb 232/1994 v primeranej lehote nevydal rozsudok, vec sa nemusela dostať

do konkurzného konania a nemusela nastúpiť tzv. zákonná prekážka a svoj podiel na tom mal mať aj krajský súd, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku ESLP.

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo dňa 13. 10. 2009 k sťažnosti navrhovateľa pre porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vyplýva konštatovanie, že konanie o návrhu navrhovateľa na okresnom súde bolo prerušené z dôvodu zákonnej prekážky od roku 1998 a bol prijatý argument, že priebeh konkurzného konania čiastočne závisí od výsledku troch samostatných konaní pred tým istým súdom, pričom konania začaté v roku 2001, ešte právoplatne neukončené, nepovažoval za podložené argumentmi, ospravedlňujúcimi celkovú dĺžku konania. ESLP konštatoval, že posudzované obdobie bolo neprimerane dlhé a nespĺňa požiadavku „primeranej lehoty“ bez bližšieho konštatovania, čím všetkým boli tieto prieťahy spôsobené. Aj keď sa vychádza z rozhodnutia ESLP, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom ESLP vo svojom rozhodnutí ani nerozoberal konkurzné ani ostatné konania osobitne po jednotlivých úkonoch, resp. v čom spočívali konkrétne prieťahy, len konštatoval, že všetky tri konania boli neprimerane dlhé ako celok, za čo aj bola navrhovateľovi priznaná nemajetková ujma vo výške 10.000,- €, bolo treba v danom konaní posudzovať, či konštatované prieťahy boli jedinou príčinou vzniku škody navrhovateľa. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že dĺžku sporového konania do určitej miery zapríčinil aj sám navrhovateľ podaním návrhu bez uhradeného súdneho poplatku a bez zrejmeho a náležitého okruhu účastníkov na strane navrhovateľov, čo na výzvy súdu aj odstraňoval, a v priebehu sporového konania vedeného pod sp. zn. 23Cb 232/1994 došlo aj dvakrát k prerušeniu konania zo zákona v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, ktoré prerušenie konania zo zákona skonštatoval aj ESLP. Súd prvého stupňa tiež dospel správne k záveru, že navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi dĺžkou trvania súdnych konaní a vznikom škody, t.j. že pokiaľ by bolo súdne konanie skončilo skôr, nevznikla by mu škoda, pretože pohľadávka navrhovateľa bola zaradená do tretej triedy a neuspokojenými zostali už aj pohľadávky veriteľov druhej a nielen tretej triedy. Navrhovateľ tak nepreukázal, že jedinou príčinou, v dôsledku ktorej mu vznikla škoda, je že posudzované obdobie vyššie uvedených konaní bolo neprimerane dlhé a nespĺňa požiadavku „primeranej lehoty“ ako konštatoval vo svojom rozsudku ESLP.»

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Citované rozsudky obsahujú podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd dospel v spojení s rozsudkom okresného súdu, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože namietaný rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe

jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Navyše ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti iba opakuje námietky, ktoré už boli predmetom preskúmania krajským súdom na základe odvolania proti rozsudku okresného súdu, teda sťažnosť je vlastne iba polemika s právnym názorom okresného súdu, resp. krajského súdu, akým posúdil nárok sťažovateľa na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľ tak stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej právnym posúdením nároku na náhradu trov konania. Ústavný súd v súvislosti s takto koncipovanou sťažnosťou pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Krajský súd sa otázkou príčinnej súvislosti medzi namietanou škodou a nesprávnym úradným postupom súdov pri rozhodovaní o veciach sťažovateľa zaoberal a vysporiadal sa s touto otázkou ústavne akceptovateľným spôsobom.

Ústavný súd sa nestotožňuje s námietkou sťažovateľa, že krajský súd neprípustne zrevidoval a účelovo zmenil ratio rozsudku ESLP č. 34602/03 a že ignoroval § 135 ods. 2 OSP. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že samotná skutočnosť, že ESLP vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré je možné kvalifikovať ako nesprávny úradný postup, automaticky neznamená, že škoda, ktorej sa sťažovateľ domáha, je v príčinnej súvislosti s týmto nesprávnym úradným postupom. Je bežnou praxou ústavného súdu a tiež aj ESLP, že vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v prípade, ak zistí, že aj správanie sťažovateľa malo vplyv na dĺžku konania pred všeobecným súdom, ak zároveň zistí, že aj postupom súdu došlo k porušeniu označených práv. Okresný súd a ani krajský súd nespochybnili názor vyjadrený v rozsudku ESLP, že k porušeniu práv sťažovateľa došlo, ako sa to snaží tvrdiť sťažovateľ. Zároveň je potrebné uviesť, že z rozsudku ESLP nevyplýva, že sťažovateľ svojím správaním k dĺžke

súdneho konania neprispel, keďže ESLP sa touto otázkou nezaoberal. Práve s ohľadom na skutočnosť, že ESLP posudzoval spoločne postup súdu v konaní o zaplatenie 100 000 Sk proti spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „spoločnosť“), vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 23 Cb 232/94, konkurzné konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 38 K 81/96 proti spoločnosti, ako aj konanie o určenie pravosti pohľadávky sp. zn. 81 Cb 34/97, pričom spoločná dĺžka týchto konaní bola v čase rozhodovania ESLP 15 rokov, postupoval okresný súd a aj krajský súd správne, ak sa zamerlal na rozhodujúce skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že medzi nesprávnym úradným postupom a škodou sťažovateľa existuje príčinná súvislosť.

Z rozsudkov všeobecných súd je zrejmé, že v čase od podania žaloby sťažovateľa proti spoločnosti o zaplatenie 100 000 Sk s prísl. (konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 23 Cb 232/94), t. j. od 7. júla 1994 do 28. apríla 1998, keď bol na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, pre krátkosť času a tiež z dôvodov na strane navrhovateľa nebolo reálne vymożenie žalovanej sumy, a teda neexistuje príčinná súvislosť medzi postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 232/1994 a škodou vzniknutou sťažovateľovi. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že súhlasí s tvrdením sťažovateľa, že podľa judikatúry ústavného súdu využitie akýchkoľvek procesných inštrumentov a uplatňovanie a presadzovanie práva patrí medzi elementárne oprávnenia účastníka konania. Sťažovateľ však opomenul závažnú skutočnosť, že podľa relevantnej judikatúry ústavného súdu nemožno zodpovednosť za predlžovanie konania v prípade, ak účastník konanie využije svoje procesné práva, resp. ak neplní podmienky, ktoré sú predpokladom, aby mohol súd rozhodnúť, pripísať ani na ťarchu súdu. Dobu, počas ktorej všeobecný súd nekoná, pretože navrhovateľ neplní podmienky, späťú s riadnym uplatňovaním jeho práva na súdnu ochranu, nemožno pri hodnotení zbytočných priet'ahov v konaní pripísať na ťarchu súdu (II. ÚS 39/02). Za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takom prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (II. ÚS 52/1999). Bol to práve sťažovateľ, ktorý prispel k predĺženiu súdneho konania v rozhodujúcom období, a to svojím konaním, ktoré vyplýva z už citovaného rozsudku okresného súdu.

Zároveň z rozsudkov všeobecných súdov jednoznačne vyplýva logický názor, že účtovne ocenenú hodnotu majetku zaradeného do konkurznej podstaty nie je možné zamieňať so skutočnou trhovou cenou, za ktorú možno majetok zaradený do konkurznej podstate speňažiť, a teda nemožno sa ani stotožniť s ničím nepodloženým tvrdením sťažovateľa, že to bola práve dĺžka konkurzného konania, ktorá bola dôvodom toho, že pohľadávka sťažovateľa ako pohľadávka tretej triedy nebola v konkurze uspokojená.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že krajský súd sa v odôvodnení vôbec nezaoberal výškou uplatnenej škody, ústavný súd uvádza, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj ESĽP, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: *„Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“* (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torijo c. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Návrh sťažovateľa na náhradu škody bol zamietnutý pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, ktorá sťažovateľovi mala vzniknúť. Pokiaľ bol návrh sťažovateľa zamietnutý z týchto dôvodov, bolo právne

bezvýznamné, aby sa krajský súd v odôvodnení zaoberal výškou vzniknutej škody, ak táto sťažovateľovi nebola priznaná.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že ak sa krajský súd nezaoberal argumentmi sťažovateľa týkajúcimi sa výšky spôsobenej škody, ktoré neboli pre rozhodnutie o návrhu sťažovateľa rozhodujúce, neporušil sťažovateľom označené práva podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2016